

Z přátelských kruhů

WESTON, Neb., 15. listop. — Ct. red. I V minulém čísle "Pokroku" četl jsem oprávněnou Vaši stížnost na ty "neplaty" a tu si myslím, že dopouštíte se chyby tím, že vůbec někomu čekáte. Žož nevíte, že sliby jsou chyby? Kdo moc věří, ten obyčejně špatně dopadne. Sliby bylo již mnoho lidí zklamáno, zvláště tam, kde následky nesplnění jich daly se těžce napravit. Máte své jednatele, aby vám byli nápomocni při udržování pořádku s odběrateli a jejich povinnostmi také jest, aby vám ty "neplaty" oznámili. Na dobré koně není třeba bít a na špatné moc naložit, špatně se jede. Pořádní lidé musí vždy platit za ty nepořádné a podobné tomu jest u vás. Jste nuceni i proti vůli své přizvat na list těch, již si nejnedělati, abyste uhradili ztrátu, již vám přivodili "neplatové." Tak to jest i v každém obchodě, že darebové pokouzí lidi pořádné. Daro o tom mluvit. Já sám nosím tři účty na \$5 00, \$4 00 a \$3 25. Každý z dlužníků chtěl vědět, co jest dlužen, ale teď se mi vyhýbají, abych se nemohl s nimi setkat. Onehdy tázal jsem se jednoho: "Nu, Václave, kdy přec budeš platit? Mám pro tebe účet." — "Pranic neškodí!" odvětil. — "A kdo bude za tebe platit?" "To já nevím!" — "Ale pořádek musí přec být!" — "Ať platí, kdo může!" Spíše ale měl říci, kdo chce, neboť tak nepatrný obnos může každý zaplatiti. Připadá mi to zrovna jako s oním, jenž byl v saloonu hodně dlužen a jemuž hostinský nechtěl již dáti ničeho na úvěr. Neplata ten nějaký čas do saloonu toho nešel. Jednou brzy z rána však budil hostinského: "Václave, vstávej, nesu ti dluh!" Hostinskému nechtělo se z postele, ale žena ho donutila, aby vstal a hosta uvítal. Milý kamarád pil a pil a když již měl dost, zeptal se, kolik jest dlužen. Hostinský povídá, že nynější útrata jeho dělá \$2 25 a dluh starý \$15 00. "Tak to tam připiš," odušil neplata. "Já ale jsem myslil, že se řádně vyrovnáš!" rozmrzen praví hostinský. "Vždyť jsem ti přec řekl, že ti nesu dluh a ne peníze. To's se měl zeptat dřív, než jsi mi našel." — A toho by se měl držeti "Pokrok" a vůbec všichni obchodníci a uvarovali by se velikých ztrát i ušetřili si mnoho zlosti. Nejen vy, ale i jiní čeští novináři naříkají si na ty neplaty a "oděratelky." Třetně vylicila před lety "Dennice Novověku" poměry českého novináře, jež, bohužel, dosud se nezlepšily, spíše ještě zhoršily. Psala tehdy "Dennice Novověku":

"Zlé časy, které na tuto zem před léty trhly, pocítily snad ze všech obchodů nejvíce české časopisy. A proč? Náš lid, s lidkými výminkami, považuje časopis dříve za luxus a ne za potřebu, a tu, jakmile se stenci jeho zisk a výdělek a nucen jest zaváděti úspory, první "abytčinnost", na niž si vzpomene, jest časopis, jež ihned pustí, — a nejednou jej pustí aniž by se přede, jak povinnost a zákon káže, s vydavatelem vyrovnal. "Dennice" strátila u takových spouškových dlužníků v jediném Chicagu českých pár set dolarů.

Nechce-li pustit muž, pobídne ho žena: "Ale pust' to přede." A muž, chce-li mít se ženou pokoj, pustí "to" a začne se pak pravidelně časopis, na nějž je

zvyklý, dlužit od souseda nebo v hospodě, kam posílá denně pro pivo. Dostává jej pak k pivu s precílkem. Někdy se soused nebo hospodský na to pňčování časopisu svého dohněvá a vzkáže, že mu ho děti roztrhaly neb žena vzala na polici, a když ani potom nemá pokoj od "deadbeatů," pustí jej také a žena, pakli mu to sama nevnuke, jistě mu to schválí: "To je vytrestáš. Jsem žádostiva, co Vokálovi řeknou, až hoice jejich řeknu, že's "to" také pustil."

A tak má to dlužení se časopisů v zápětí samou škodu nejen pro novináře, ale i pro čtenáře a odběratele. A je to 5 nebo 6 centů týdně, — taková úspora nestojí věru za to ponižování a zahazování sebe, neb ten, jenž noviny sousedu nebo "kostymroví" svému pňčuje, mívá o tom vceli jaké myšlenky, s nimiž někdy leccomu se i svěřl.

Nám ku př. se již několik odběratelů světilo, co si myslí o těch, kteří se u nich "Dennice" dluží — a můžeme tedy dlužící se čtenáře ubezpečit, že ty myšlenky pňčující o nich nejsou příliš libezné.

A nejmrzutější stránkou při těch dlužících se čtenářích bývá, že když to dlužení se novin dlouho již provozují, pokládají je za své právo a od něhož se dluží, od toho je požadují jako svatou povinnost. Děje se u takových, že sotva viděl, že poslíček nebo roznášec nové číslo sousedovi dodal, již si pro ně pošlou, takže potom odběratel, když je sám čistí chce, musí si pechat chuť zajíti nebo si pro svůj list poslat k dlužícímu se — nestydovi. Neřípak divu, že se takový odběratel na to tak dopálí, že raději list ten zastaví, než by jej odbíral a platil pro nestydatého souseda —

To pouštění a potomní dlužení se novin z úspory jest jen návykem u Čechů a snad ještě u Poláků. Žádný pokročilejší národ se noviny s tak nestydatou pravidelností nedluží. Kde je toho příčina? Některé přinesli si ten návyk z Čech, kde odbírání novin pokládáno do nedávna za privilej pánů. Nepáni čtli jen noviny vydlužené — a nekoukali při té láci na datum. V Čechách, kde mají pořádek času dost, nezáleží ovšem, čtou li udátost čerstvou nebo plesnivou. Avšak většina dělá tak z vychytralosti. Chce prostě čísti zadarmo. Takových darmobrádců jest mezi českým lidem značné procento. Oběma rukama by brali. Kdo jim dává daro nebo jako daro, ten je v jejich očích náramně hodný člověk, o něm jen samou chválu mluví, jakmile by však dávat přestal, — poctivě nitě na něm nenechají. Zadarmo nebo aspoň na dluh dávat, na to mnohé užije, avšak když od nich za věc, již odebrali, požaduje plat, div mu nevyvadají nebo dvěte s ním nevyrazí, — jakž mnohý jednatel časopisů již skušil. Jiní národové, sebedůmní, vzdělání a rozumní muži a ženy každého národa stýděl by se požadovat zadarmo věc, jejíž výroba vyžaduje značného nákladu, věc, která tomu, jenž ji užívá, jest prospěšná. A takovou věc jest zajisté časopis. Avšak u našich českých darmobrádců takový smysl pro čest se nevykysuje. Těm platí pořekadlo: "Bláznen kdo dává a větší kdo nebere", a aby nemohl je nikdo pokládat za blázna, berou raději oběma

rukama sami. Že to není ani mužné ani čestné, — taková úvaha jim na mysl nepřijde. "Jdi pro pivo a vydluž se "Dennice" a řekni ať ti dají precílek od cesty," a dítě jde s pňčkem pro pivo a přinese ho kvart a "Dennice" a precílek k němu všecko za pňček. Některé omlouvají takové "darmobrádc" chudobou. Avšak omluva ta neplatí. Víme, že to nebývají ti nejchudší, kteří se noviny dluží. Naopak, chudí raději si od úst utrhnou, aby mohli noviny, jim oblíbené, odbírat a platit. Jsou to z pravidla jen chytří spekulanti, kteří by si mohli bez újmy držet ne jeden list, ale dva nebo tři. Oni však raději troje noviny čtou zadarmo a nechají se ostudit, než by si jedny poctivě platili. I nejchudší americký dělník si drží svůj list, tři čtvrtiny Čechů se však časopisy dluží. Jak má za takových poměrů zkvétat český tisk? Vydavatelé, aby noviny své udrželi, jsou často nuceni shledávat odběratele spůsoby až neslušnými a aby odběratele neztratili, nutí se, aby jim i ve věcech nejdarebnejších hověli, — lichotí jim, shovívají, komplimenty sekají a sejdou-li se s některým v hospodě, pivem ho ulévají. Toto zahazování se vydavatelů k vůli kšeftu má pak za následek neváznost k celé novinářské profesi a i neváznost k českému tisku vůbec.

Jak rozdílný jest poměr anglického nebo i německého listu k odběratelstvu! Vydavatelé a redaktoři oněch jsou mužové veliké váhy ve společnosti, v obci, v životě spolkovém, kdežto vydavatelé a redaktoři listů českých nebývají nic víc než takový Pruegljude, židáček, jež si drželi na dvorech německých knížat, aby hořmistr měl komu napezati, když mladý princ vyvedl něco nemravného. Každý bývalý slouha, každý bývalý syčák z řemesla, každý zkažený studentík si s českým redaktorem huhu vypláchne a vydavatele pocuchá, — protože ví, že si ho udobří třemi, uchu vydavatelství kouzelnými slovy: "Pošli mi list."

Kdyby každý, jenž české noviny čte, také je odbíral, rozkvetl a zlepšil by se český tisk a novináři zlepšili by si postavení své nejen ve prospěch svůj, nýbrž ku prospěchu všeho lidu českého.

To co "Dennice" napsala před léty, hodí se velmi dobře i na nynější poměry českého časopisectva, ač hmotné poměry všeho lidu zdejšího valně se zlepšily. To platí zejména o farmerech, již tvoří největší část odběratelstva "Pokroku." Pochybují velice, že by se našlo jedno jediné procento farmerů, kteří by mohli s dobrým svědomím tvrditi, že jim finanční poměry nedovolují, aby zaplatili za časopis. A přec jest mezi rolníky mnoho takových, již zdráhají se tuto povinnost svou plniti! Taci nepovázají zajisté, že zdržováním mzdy poctivě vydělané dopouští se velkého bezpráví nejen na vydavatelstvu ale i na svých řádných spolučtenářích. S úctou

Josef Kastl.

Nepočítáme-li si při jídle obědíte, zkazíme si žaludek, čímž přivodíme si nečistou krev. Vyčist'te žaludek Dr. August Koenig's Hamburger Tropfen a krev bude čistá a zdravá.

Vyděláváme kůže!!

Platíme hotově za kůže a koženiny. Pošlete nám kůži a my vrátíme je na pokryvku za \$1.50; na pokryvku a poslíčkou za \$1.00; na kůži za \$1.50 a zhotovíme kabát za \$1.00. Vyděláváme kůže na postroje a řemeny. Zaručujeme nejlepší práci ve státu. Pište si u nás a pošleme vám katalog. O spolupráci naši převládá se u First National banky v Omahě.

OMAHA ROBE & TANNING CO.

Jedná česká kolodářna, 2nd & Hickory, bet. 1st & 2nd St. v Americe. 1891 Omaha, Neb.

BLEDE ŽENY SLÁBNOUCÍ MATKY
NEMOCNÉ DÍVKY
 naleznou zdraví a sílu v
DRA. PETRA
HOBOKO
 Tento jednoduchý, starý domácí lék přinesl sluneční svit zdraví do mnohých nešťastných domovů. Jest zvláště pro jemné sesilovací vlastnosti velice vhodným pro ženské choullostivé ústrojí. Vyléčí bolení hlavy, obnoví ztracenou energii a sesílá a zbuduje celé ústrojí. Hoboko možno dostati u zvláštěních jednatelů aneb přímo u majitele
DR. PETER FAHRNEY,
 112-114 Již. Hoyné Av. CHICAGO, ILL.

Českému lidu ve Spojených Státech.

ČECHOVÉ! RODÁCI! Dovolujeme si Vám oznámiti, že jsme založili a pro obchod právě otevřeli **VELKÝ, RYZE ČESKÝ ZÁVOD ZASÍLATELSKÝ**, pod jménem:

UNITED STATES MAIL ORDER HOUSE

se základním kapitálem PŮL MILIONU DOLLARŮ. Snahou naší bude, bychom ct. krajané venkovské ve všem poctivě a řádně obsloužili. Prodáváme a do všech států po expresu, dráže a poštou zasíláme zboží všeho druhu jako: Grocerii, domácí nábytek, kamna, koberce, šicí stroje, hotové oděvy pro muže, ženy i dívky, koženou a gumovou obuv, prádlo, vybavy do nové domácnosti, hospodářské stroje, polní a domácí nářadí, vozy, kuggy, kočáry, bicykly, zboží sedlářské, hudební nástroje, plana, vohany, zboží zlatnické a klenotnické, modní a střížní zboží, semena, patentní léky a gumové zboží, stavební materiál, železářské zboží, vůbec vše, čeho ve své domácnosti neb v hospodářství potřebujete. **RUČÍME**, že naše zboží jest lepší a levnější než za jaké Vy nyní platíte jiným firmám. **POŠLETE** nám sebe menší objednávku — seznáte, že dostanete za Vaše peníze více a lepší zboží než kdekoliv jinde. **NAŠE ZÁSADA:** Vratíme Vám peníze zpět, pakli Vás zboží neuspokojí aneb se Vám nehodí. Toto jest jasné a zřetelné — dostojíme vždy slovu. **PIŠTE** co ve své domácnosti neb ve svém hospodářství potřebujete, ať je to cokoliv, sebe menší věc, my Vám obratem pošty zašleme vzorky a ceny. Založili jsme náš obchod, největší toho druhu v Americe, s PŮLMILIONOVÝM kapitálem — zbudovali na dobrých základech a jsme přesvědčeni, že náš **ČESKÝ LID** ve všech státech této nové naší vlasti dá vždy přednost firmě naší — firmě **RYZE ČESKÉ**, před všemi obchody cizozápadními. Poroučejte se do přízně všech krajanů česko-amerických, zůstáváme v úctě za český zasilatelský závod

ANTON J. ZÁHROBSKÝ, předseda. JAKUB KANDLÍK, místopředseda.
 EDW. J. WINTERNITZ, tajemník. JOSEF KOKES, pokladník.
 MATĚJ KÁRA, VILÉM A. STUHLÍK, FRANK WAWÁK, členové ředitelstva.

Veškeré objednávky a dopisy adresujte:

U. S. MAIL ORDER HOUSE
 1524 First National Bank Bldg. CHICAGO, ILL.

Náš velký český ilustrovaný katalog bude hotov co možná nejdříve a bude zdarma zaslán všem, kdož vyřádnou, vyplní a nám poštou zpět pošle dotej uvedený kupon:

U. S. MAIL ORDER HOUSE, 1524 to 29 First National Bank Bldg. Chicago, Ill.

PÁNOVĚ: — Zašlete mně zdarma Váš český, ilustrovaný katalog, jakmile bude hotov.

Jméno.....
 Poštovní stanice.....
 County.....
 Dept. 12. Stát.....

Nový cenník zdarma...

Spolehlivé hodinky, klenoty, české grauáty a stříbrné zboží za neobyčejně levné ceny. Jakost zboží zaručena. Největší zasilatelský obchod hodinek a klenotů. Veškeré správy provedené s výtečnou v oboru hodinářství.

Pište si pro cenník. 14m2
Louis Viták, United Mercantile Co., Chicago, Ill.
 195-97 Wabash Av.

SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD
 Pravidelná poštovní a paroplavební doprava
z Baltimore do Brémen

přimo po nových dvoustrubových poštovních parnicích od 7.500 do 10.000 tun nosnosti: Cassel, Breslau, Rhein, Koeln, Hanover, Frankfurt, Brandenburg, Chemnitz, Neckar

II. kajuta z Baltimore do Bremen od \$45.00 nahoru

Tyto parníky mají pouze jednu třídu kajutní, ač označena jest jako II. kajuta. Vše jmenované parníky jsou výhradně nové, výtečně zbudované a salony zatím pokoje kajutní na palubě. Elektrické osvětlení ve všech prostorách.

Další správy poskytují generální jednatelé:
A. SCHUMACHER & CO., No. 7 S. Gay St., Baltimore, Md
H. CLAUSENIUS & CO., 95 Dearborn Str., Chicago, Ill
 aueb jejich zástupci v seml.